Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/599

7.3.2024.

KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2024/599

(2023. gada 18. decembris)

par atjauninātā Itālijas integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam projektu un par Itālijas pasākumu saderību ar Savienības klimatneitralitātes mērķi un piemērotību progresa panākšanai attiecībā uz pielāgošanos

(Autentisks ir tikai teksts itāļu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 ([1]), un jo īpaši tās 14. panta 6. punktu un 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ([2]), un jo īpaši tās 7. panta 2. punktu,

tā kā:

Ieteikums par atjauninātā Itālijas integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna (NEKP) 2021.–2030. gadam projektu

(1) Itālija atjauninātā integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektu iesniedza 2023. gada 19. jūlijā.

(2) Regulas (ES) 2018/1999 ("Pārvaldības regula") 3. pantā un I pielikumā ir noteikti elementi, kas jāiekļauj atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos. 2022. gada decembrī Komisija pieņēma norādījumus dalībvalstīm par nacionālo enerģētikas un klimata plānu projektu un galīgo atjaunināto nacionālo enerģētikas un klimata plānu sagatavošanas procesu un tvērumu ([3]). Norādījumos apzināta laba prakse un izklāstīta neseno rīcībpolitisko, juridisko un ģeopolitisko norišu ietekme uz enerģētikas un klimata rīcībpolitiku.

(3) Saistībā ar plānu *REPowerEU* ([4]) un 2022. un 2023. gada Eiropas pusgada ciklu ietvaros Komisija ir pievērsusi lielu uzmanību dalībvalstu reformām, kas saistītas ar enerģētiku un klimatu, un investīciju vajadzībām ar mērķi stiprināt enerģijas piegādes drošību un pieejamību cenas ziņā, paātrinot zaļu un taisnīgu pārkārtošanos. Tas ir atspoguļots 2022. un 2023. gada valsts ziņojumos par Itāliju ([5]) un Padomes ieteikumos Itālijai ([6]). Dalībvalstīm savos galīgajos atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos būtu jāņem vērā jaunākie konkrētām valstīm adresētie ieteikumi.

([1]) OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.
([2]) OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.
([3]) Komisijas paziņojums "Norādījumi dalībvalstīm par 2021.–2030. gada nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjaunināšanu" (OV C 495, 29.12.2022., 24. lpp.).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 616 final, SWD(2023) 612 final.
([6]) COM(2022) 616, Ieteikums Padomes ieteikumam; COM(2023) 612 final, Ieteikums Padomes ieteikumam.

(4) Komisijas ieteikumi attiecībā uz nacionālo mērķrādītāju sasniegšanu saskaņā ar Kopīgo centienu regulu ([7]) (KCR) ir balstīti uz ticamību, ka dalībvalstis sasniegs 2030. gada mērķrādītājus, ņemot vērā KCR paredzētos elastības iespēju izmantošanas noteikumus.

(5) Komisijas ieteikumu par oglekļa uztveršanu, izmantošanu un uzglabāšanu (*CCUS*) mērķis ir iegūt pārskatu par plānoto šo tehnoloģiju ieviešanu valstu līmenī, citastarp informāciju par ikgadējiem CO_2 apjomiem, ko plānots uztvert līdz 2030. gadam, sadalījumā pa uztvertā CO_2 avotiem no iekārtām, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK ([8]), vai no citiem avotiem, piemēram, biogēniem avotiem vai tiešās uztveršanas no gaisa, par plānoto CO_2 transportēšanas infrastruktūru un par potenciālo iekšzemes CO_2 uzglabāšanas jaudu un CO_2 iesūknēšanas apjomiem, ko plānots nodrošināt 2030. gadā.

(6) Komisijas ieteikumi par sniegumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841 ([9]) (Regula par zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību – "ZIZIMM regula") attiecas uz to, kā dalībvalsts izpilda debeta nepieļaušanas noteikumu 2021.–2025. gada periodā (1. periods) un nacionālo mērķrādītāju 2026.–2030. gadam (2. periods), ņemot vērā minētajā regulā izklāstītos noteikumus par elastības iespēju izmantošanu. Komisijas ieteikumos ņemts vērā arī tas, ka 1. periodā jebkurš emisiju pārsniegums saskaņā ar ZIZIMM regulu tiks automātiski pārnests uz KCR.

(7) Lai pielāgošanās klimata pārmaiņām pienācīgi atbalstītu enerģētikas un klimata pārmaiņu mazināšanas mērķu sasniegšanu, ir būtiski apzināt iespējamos klimata pārmaiņu draudus un analizēt klimatisko neaizsargātību un riskus, kas var ietekmēt attiecīgās teritorijas, iedzīvotājus un nozares. Komisijas ieteikumos par pielāgošanos ņemts vērā, cik lielā mērā Itālija atjauninātajā NEKP ir integrējusi pielāgošanās mērķus, kuros ņemti vērā klimata riski, kas varētu traucēt Itālijai sasniegt enerģētikas savienības mērķus un mērķrādītājus. Ja netiks plānotas un īstenotas īpašas pielāgošanās rīcībpolitikas un pasākumi, ir apdraudēta mērķu sasniegšana enerģētikas savienības dimensijās. Mainīgos klimatiskajos apstākļos īpaša uzmanība jāpievērš ūdens resursu apsaimniekošanai, jo pastāv elektroapgādes traucējumu risks, tāpēc ka plūdi, karstums un sausums ietekmē enerģijas ražošanu.

(8) Komisijas ieteikumi par ieceru vērienu atjaunīgās enerģijas jomā pamatojas uz Regulas (ES) 2018/1999 II pielikumā noteikto formulu, kas balstīta uz objektīviem kritērijiem, un svarīgām rīcībpolitikām un pasākumiem, kuru Itālijas atjauninātā NEKP projektā trūkst un kuri dotu iespēju savlaicīgi un izmakslietderīgi sasniegt Itālijas nacionālo devumu Savienības 2030. gadam nospraustajā saistošajā atjaunīgās enerģijas mērķrādītājā – vismaz 42,5 % –, tiecoties kolektīvi sasniegt 45 %, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 ([10]) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu. Komisijas ieteikumu pamatā ir arī Itālijas devums minētās direktīvas 15.a, 22.a, 23., 24. un 25. pantā izklāstīto konkrēto mērķrādītāju sasniegšanā, kā

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/857 (2023. gada 19. aprīlis), ar ko groza Regulu (ES) 2018/842 par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un Regulu (ES) 2018/1999 (OV L 111, 26.4.2023., 1. lpp.).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841 (2018. gada 30. maijs) par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES (OV L 156, 19.6.2018., 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/839 (2023. gada 19. aprīlis), ar ko attiecībā uz darbības jomu, ziņošanas un izpildes noteikumu vienkāršošanu un dalībvalstu 2030. gada mērķrādītāju noteikšanu groza Regulu (ES) 2018/841 un attiecībā uz monitoringa, ziņošanas, progresa apsekošanas un izskatīšanas uzlabošanu groza Regulu (ES) 2018/1999 (OV L 107, 21.4.2023., 1. lpp.).

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/2413 (2023. gada 18. oktobris), ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Direktīvu (ES) 2018/2001, Regulu (ES) 2018/1999 un Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 (OV L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

arī ar to saistītās rīcībpolitikas un pasākumi nolūkā ātri transponēt un īstenot šo direktīvu. Ieteikumi atspoguļo to, cik svarīgi ir izstrādāt visaptverošu ilgtermiņa plānošanu atjaunīgās enerģijas, jo īpaši vēja enerģijas, izvēršanai, lai palielinātu redzamību Eiropas ražošanas nozarei un tīkla operatoriem saskaņā ar Eiropas vēja enerģijas paketi ([11]).

(9) Komisijas ieteikumi attiecībā uz nacionālo devumu energoefektivitātē ir balstīti uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2023/1791 ([12]) par energoefektivitāti 4. pantu un formulu, kas iekļauta tās I pielikumā, kā arī uz saistītajām rīcībpolitikām un pasākumiem tās īstenošanai.

(10) Komisijas ieteikumos īpaša uzmanība pievērsta mērķrādītājiem, mērķiem un devumiem, kā arī ar tiem saistītajām rīcībpolitikām un pasākumiem nolūkā īstenot plānu *REPowerEU*, lai strauji izbeigtu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā. Tajos ņemta vērā pieredze, kas gūta, īstenojot paketi "Taupīsim gāzi, lai ziemā nepietrūkst" ([13]). Ieteikumi atspoguļo imperatīvu energosistēmu padarīt noturīgāku, ņemot vērā pienākumus, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/941 ([14]) par riskgatavību elektroenerģijas sektorā un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1938 ([15]) par gāzes piegādes drošību , kā arī saskaņā ar Komisijas Ieteikumu par enerģijas uzkrāšanu ([16]).

(11) Komisijas ieteikumos ņemta vērā nepieciešamība paātrināt iekšējā enerģijas tirgus integrāciju, lai stiprinātu elastības lomu un iespēcinātu un aizsargātu patērētājus. Komisijas ieteikumos arī ņemts vērā, cik svarīgi ir novērtēt enerģētiski nabadzīgo mājsaimniecību skaitu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3. pantā un Komisijas Ieteikumā (ES) 2023/2407 ([17]) izklāstītajām prasībām.

(12) Komisijas ieteikumi atspoguļo to, cik svarīgi ir nodrošināt pietiekamas investīcijas tīras enerģijas pētniecībā un inovācijā, lai veicinātu tīras enerģijas risinājumu izstrādi un ražošanas jaudu, citastarp piemērotas rīcībpolitikas un pasākumus energoietilpīgām industrijām un citām uzņēmējdarbības jomām; un vajadzību paaugstināt darbaspēka kvalifikāciju neto nulles emisiju industrijas vajadzībām, lai Savienībā nostiprinātu spēcīgu, konkurētspējīgu un tīru ekonomiku.

(13) Komisijas ieteikumi balstās uz saistībām, ko dalībvalsts uzņēmusies saskaņā ar Parīzes nolīgumu, lai pakāpeniski samazinātu fosilā kurināmā izmantošanu, kā arī uz to, cik svarīga ir pakāpeniska atteikšanās no fosilā kurināmā subsīdijām.

(14) Komisijas ieteikumi par investīciju vajadzībām izriet no Komisijas novērtējuma par to, vai atjaunināta plāna projekts sniedz vispārēju pārskatu par investīcijām, kas vajadzīgas, lai sasniegtu mērķus, mērķrādītājus un devumus visās enerģētikas savienības dimensijās; tajā norādīti finansējuma avoti, nošķirot privātos un publiskos avotus; galvenajos vilcienos aprakstītas investīcijas, kuras atbilst Itālijas atveseļošanas un noturības plānam, Itālijas taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajiem plāniem un 2022.–2023. gada konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kas izdoti Eiropas pusgada ietvaros; kā arī ietverts rūpīgs plānoto rīcībpolitiku un pasākumu makroekonomiskais novērtējums. NEKP būtu jānodrošina valsts rīcībpolitiku un pasākumu pārredzamība un paredzamība, kas veicinātu investīciju noteiktību.

([11]) Paziņojums "Eiropas Vēja enerģijas rīcības plāns" (COM(2023) 669 final, 24.10.2023.) un paziņojums "ES mērķu sasniegšana atkrastes atjaunīgās enerģijas nozarē" (COM(2023) 668 final).

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/1791 (2023. gada 13. septembris) par energoefektivitāti un ar ko groza Regulu (ES) 2023/955 (OV L 231, 20.9.2023., 1. lpp.).

([13]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Taupīsim gāzi, lai ziemā nepietrūkst" (COM(2022) 360 final).

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/941 (2019. gada 5. jūnijs) par riskgatavību elektroenerģijas sektorā un ar ko atceļ Direktīvu 2005/89/EK (OV L 158, 14.6.2019., 1. lpp.).

([15]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (OV L 280, 28.10.2017., 1. lpp.).

([16]) Komisijas Ieteikums (2023. gada 14. marts) par enerģijas uzkrāšanu, kas ir dekarbonizētas un drošas ES energosistēmas stūrakmens (OV C 103, 20.3.2023., 1. lpp.).

([17]) Komisijas Ieteikums (ES) 2023/2407 (2023. gada 20. oktobris) par enerģētisko nabadzību (OV L, 2023/2407, 23.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Komisijas ieteikumi atspoguļo to, cik svarīga ir plaša reģionālā apspriešanās, kā arī savlaicīga un iekļaujoša apspriešanās par plānu, citastarp rezultatīva sabiedrības līdzdalība ar pietiekamu informāciju un laika grafiku, saskaņā ar Orhūsas konvenciju ([18]).

(16) Komisijas ieteikumi par taisnīgu pārkārtošanos atspoguļo novērtējumu par to, vai Itālijas plānā ir pietiekami padziļināti apzināta klimatiskās pārkārtošanās un enerģētikas pārkārtošanas attiecīgā ietekme uz sociālo jomu, nodarbinātību un prasmēm, kā arī izklāstītas atbilstošas papildu rīcībpolitikas un pasākumi taisnīgas pārkārtošanās veicināšanai, vienlaikus sekmējot cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības veicināšanu.

(17) Komisijas ieteikumi Itālijai pamatojas uz Itālijas atjauninātā integrētā NEKP ([19]) projekta novērtējumu, kas publicēts kopā ar šo ieteikumu.

(18) Itālijai šie ieteikumi būtu pienācīgi jāņem vērā, izstrādājot savu galīgo atjaunināto integrēto NEKP, kas jāiesniedz līdz 2024. gada 30. jūnijam.

Ieteikumi par saderību ar klimatneitralitātes mērķi un piemērotību progresa panākšanai attiecībā uz pielāgošanos

(19) Saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1119 (Eiropas Klimata akts) Komisijai ir jānovērtē nacionālo pasākumu saderība ar klimatneitralitātes mērķi un to piemērotība progresa panākšanai attiecībā uz pielāgošanos. Tā novērtēja Itālijas pasākumu atbilstību šiem mērķiem ([20]). Tālāk sniegtie ieteikumi ir balstīti uz minēto novērtējumu. Itālijai šie ieteikumi būtu pienācīgi jāņem vērā un jāveic sekojumpasākumi saskaņā ar Eiropas Klimata aktu.

(20) Lai gan Savienības siltumnīcefekta gāzu neto emisijas (citastarp no zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) un izņemot starptautisko transportu) kopumā uzrāda stabilu lejupvērstu tendenci, kas kopumā atbilst lineārajai trajektorijai, saskaņā ar kuru tiks sasniegts Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājs, proti, samazinājums par 55 %, un Savienības mērķis līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, emisiju samazināšanas temps jāpaātrina, un būtiska ir dalībvalstu rīcība. Progress dalībvalstīs ir bijis atšķirīgs, un ir konstatētas vairākas nozaru problēmas un trūkumi, kas nekavējoties jānovērš. Balstoties uz pieejamo informāciju, veiktais novērtējums liecina, ka Itālijas panāktais progress Savienības klimatneitralitātes mērķa sasniegšanā šķiet nepietiekams. Drošas ilgtermiņa stratēģijas ir stūrakmens sekmīgai ekonomikas pārkārtošanai, kas vajadzīga, lai virzītos uz Savienības klimatneitralitātes mērķi.

(21) Ir nepieciešamas spēcīgas pielāgošanās stratēģijas un plāni, kuri nodrošinātu, ka sabiedrības, politiskā un ekonomiskā gatavība pakāpeniski uzlabojas atbilstoši Eiropas Klimata aktam un apsteidz ar klimatu saistīto ietekmi. Komisija 2023. gada jūlijā pieņēma vadlīniju kopumu ([21]) nolūkā dalībvalstīm palīdzēt atjaunināt un īstenot visaptverošas nacionālās pielāgošanās stratēģijas, plānus un rīcībpolitikas. Pielāgošanās rīcībpolitikas koncentrējas uz jomām vai nozarēm, kuras pret klimata pārmaiņām ir īpaši neaizsargātas vai kuru darbība ir būtiska citu nozaru noturībai, vai kurām ir liela nozīme valsts ekonomikā vai sabiedrības veselībā. Prioritāri jāreaģē uz ietekmi un riskiem, kas pastāv jau tagad vai, visticamāk, palielināsies klimata pārmaiņu, sociālekonomiskās attīstības vai citu ar klimatu nesaistītu faktoru rezultātā un kas ietekmēs kritisko infrastruktūru vai sistēmas ar ilgu kalpošanas laiku vai ietekmēs sistēmas neatgriezeniski. Pielāgošanās pasākumi jāīsteno, lai uzlabotu gatavību un noturību, un tos var sagatavot, izmantojot pielāgošanās ceļus, kuros secīgi izklāstīti pasākumi, kuri nodrošina virzību uz pielāgošanās mērķa sasniegšanu. Ir nepieciešama pielāgošanās centienu uzraudzība un izvērtēšana, lai nodrošinātu pārskatatbildību un uzlabotu pielāgošanās rīcībpolitiku.

([18]) Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (Orhūsas Konvencija), parakstīta 1998. gada 25. jūnijā.

([19]) SWD(2023) 917.

([20]) 2023. gada ES klimatrīcības progresa ziņojums (COM(2023) 653 final) un Komisijas dienestu darba dokuments "Novērtējums par progresu attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām atsevišķās dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas Klimata aktu" (SWD(2023) 932).

([21]) Komisijas paziņojums "Vadlīnijas par dalībvalstu pielāgošanās stratēģijām un plāniem" (OV C 264, 27.7.2023., 1. lpp.).

(22) Sistēmiska spēja pielāgoties klimata pārmaiņām ir svarīga, jo tā dod iespēju izvairīties no iespējama kaitējuma vai mazināt to, izmantot izdevības un pārvarēt šo pārmaiņu sekas. Klimata pārmaiņu fiziskā ietekme palielinās straujāk, nekā gaidīts. Pielāgošanās spējas uzlabošanai ir nepieciešams progress visos valdības līmeņos, kā arī publiskajā un privātajā sektorā, un tam ir nepieciešama labāka izpratne par neaizsargātību un riskiem. Daudzi ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie intervences pasākumi sākas vietējā un reģionālā līmenī. Pašvaldībām ir būtiska loma sabiedrības iesaistes un vietējās rīcības veicināšanā. Nepieciešama jēgpilna informācijas apmaiņa un saskaņota rīcība visos pārvaldības līmeņos. Privātā sektora ieinteresētās personas ir pārmaiņu virzītājspēks, nodrošinot informāciju, resursus, iespējas un finansējumu.

(23) Dabā balstīti risinājumi piedāvā efektīvas un izmakslietderīgas pielāgošanās un seku mazināšanas iespējas, ja to ieviešana tiek stimulēta, izmantojot stratēģiskus satvarus, rīcībpolitikas un finansējumu. Tos var īstenot vai nu neatkarīgi, vai integrējot citos pielāgošanās un seku mazināšanas pasākumos kopā ar tehnoloģiskākiem vai infrastruktūrā balstītiem risinājumiem. Īstenošanā ir jāņem vērā ekosistēmu sarežģītība un prognozētā klimata pārmaiņu ietekme, vietējais konteksts, saistītās intereses un vērtības, kā arī sociālekonomiskie apstākļi,

AR ŠO ITĀLIJAI IESAKA.

ATTIECĪBĀ UZ ATJAUNINĀTĀ NACIONĀLĀ ENERĢĒTIKAS UN KLIMATA PLĀNA PROJEKTU SASKAŅĀ AR REGULU (ES) 2018/1999

1. Izklāstīt izmaksefektīvas papildu rīcībpolitikas un pasākumus, citastarp transporta, ēku un lauksaimniecības nozarē, kā arī attiecībā uz emisijām, kas nav CO_2 emisijas, citastarp metānu, N_2O un F-gāzēm, kas rodas industriālajos procesos un produktu izmantošanā, lauksaimniecībā un atkritumu apsaimniekošanā, prognozētās 6,7–8,7 procentpunktu starpības novēršanai ar 2030. gadam nosprausto nacionālo siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītāju – 43,7 % (salīdzinājumā ar 2005. gada līmeņiem saskaņā ar KCR). Sniegt atjauninātas prognozes, kurās parādīts, kā esošās un plānotās rīcībpolitikas nodrošinās minētā mērķrādītāja sasniegšanu, un, ja nepieciešams, norādīt, kā tiks izmantotas KCR paredzētās elastības iespējas, lai nodrošinātu atbilstību. Papildināt informāciju par rīcībpolitikām un pasākumiem, skaidri norādot to tvērumu, grafiku un, ja iespējams, paredzamo ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, citastarp par pasākumiem Savienības finansēšanas programmu ietvaros, piemēram, saistībā ar kopējo lauksaimniecības politiku.

2. Norādīt CO_2 emisiju apjomu, ko varētu uztvert katru gadu līdz 2030. gadam, norādot arī avotu. Sniegt detalizētu informāciju par to, kā uztvertais CO_2 tiks transportēts. Noteikt CO_2 iesūknēšanas apjomus, kas būs pieejami 2030. gadā.

3. Izklāstīt konkrētu ceļu, kā tiks sasniegts Regulā (ES) 2018/841 definētais nacionālais ZIZIMM mērķrādītājs. Iekļaut papildu pasākumus ZIZIMM sektorā, sīki izklāstot to grafiku un tvērumu un kvantitatīvi novērtējot to paredzamo ietekmi, lai nodrošinātu, ka siltumnīcefekta gāzu piesaiste tiek faktiski saskaņota ar Regulā (ES) 2018/841 noteikto ES 2030. gada neto piesaistījumu mērķrādītāju, kas ir –310 Mt CO_2 ekvivalenta, un valstij noteikto piesaistījumu mērķrādītāju, kas ir – 3 158 kt CO_2 ekvivalenta. Sniegt skaidru informāciju par to, kā publiskais finansējums (gan Savienības līdzekļi, citastarp kopējās lauksaimniecības politikas finansējums, gan valsts atbalsts) un privātais finansējums, izmantojot oglekļsaistīgas lauksaimniecības shēmas, tiek konsekventi un rezultatīvi izmantots, lai sasniegtu nacionālo neto piesaistījumu mērķrādītāju. Sniegt informāciju par esošo stāvokli un progresu, kas jāpanāk, lai nodrošinātu uzlabojumus augstākas pakāpes līmeņu/ģeogrāfiski skaidri izteiktu datu kopu izveidē monitoringa, ziņošanas un verifikācijas vajadzībām saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 V pielikuma 3. daļā noteikto.

4. Sniegt papildu analīzi par attiecīgo klimatisko neaizsargātību un riskiem saistībā ar nacionālo mērķu, mērķrādītāju un devumu sasniegšanu un/vai rīcībpolitikām un pasākumiem dažādās enerģētikas savienības dimensijās. Ja iespējams, precīzāk izklāstīt un kvantitatīvi novērtēt saikni ar konkrētiem enerģētikas savienības mērķiem un rīcībpolitikām, kurus vajadzētu atbalstīt pielāgošanās rīcībpolitikām un pasākumiem. Pietiekami detalizēti izklāstīt papildu pielāgošanās rīcībpolitikas un pasākumus, kuri palīdzēs sasniegt nacionālos mērķus, mērķrādītājus un devumus enerģētikas savienības satvarā, citastarp pasākumus elektroenerģijas ražošanas jaudas nodrošināšanai un enerģijas taupīšanai dzīvojamā sektorā. Pievērst īpašu uzmanību ūdens resursu apsaimniekošanai mainīgos klimatiskajos apstākļos, jo pastāv elektroapgādes traucējumu risks, plūdiem, karstumam un sausumam ietekmējot enerģijas ražošanu.

5. Sniegt atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju ieviešanas aplēstās trajektorijas un ilgtermiņa plānu nākamajiem 10 gadiem ar perspektīvu līdz 2040. gadam. Iekļaut indikatīvu mērķrādītāju attiecībā uz inovatīvām atjaunīgās enerģijas tehnoloģijām līdz 2030. gadam saskaņā ar grozīto Direktīvu (ES) 2018/2001. Apstiprināt, ka plānā iekļautās prognozes un rādītāji ietver konkrētus mērķrādītājus, kas palīdzēs sasniegt 2030. gadam noteiktos indikatīvos apakšmērķrādītājus attiecībā uz ēku sektoru un rūpniecību, saistošo mērķrādītāju siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē gan 2021.–2025. gadam, gan 2026.–2030. gadam un indikatīvo mērķrādītāju centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē 2021.–2030. gadam. Iekļaut indikatīvu mērķrādītāju siltumapgādes un aukstumapgādes sektorā, kas palīdzētu sasniegt Direktīvas (ES) 2018/2001 IA pielikumā noteiktos papildinājumus.

6. Iekļaut detalizētas un kvantitatīvi izteiktas rīcībpolitikas un pasākumus, kas dotu iespēju savlaicīgi un izmakslietderīgi sasniegt nacionālo devumu Savienības saistošajā mērķrādītājā – vismaz 42,5 % atjaunīgās enerģijas īpatsvara 2030. gadā, tiecoties kolektīvi sasniegt 45 %. Īpaši aprakstīt, kā tā plāno turpināt atvieglot atļauju piešķiršanu ar ātrākām un vienkāršākām procedūrām. Aprakstīt, kā tiks izstrādāts pienākums attiecībā uz degvielas piegādātājiem transporta nozarē, iekļaut līdzīgus pasākumus ūdeņraža veicināšanai rūpniecībā un sagatavot ES atjaunīgā ūdeņraža tirdzniecībai.

7. Iekļaut bioenerģijas pieprasījuma un piedāvājuma prognozes pa nozarēm un sniegt datus par enerģētikā izmantotās meža biomasas importu un avotiem. Iekļaut novērtējumu par iekšzemes meža biomasas piegādi enerģijas ražošanai 2021.–2030. gadā saskaņā ar grozītās Direktīvas (ES) 2018/2001 29. pantā noteiktajiem pastiprinātajiem ilgtspējas kritērijiem, kā arī novērtējumu par to, cik lielā mērā prognozētā meža biomasas izmantošana enerģijas ražošanai ir saderīga ar Itālijas saistībām saskaņā ar pārskatīto ZIZIMM regulu, jo īpaši 2026.–2030. gada periodā, kā arī nacionālos pasākumus un rīcībpolitikas, ar kuriem nodrošina šādu saderību. Iekļaut papildu pasākumus biometāna ilgtspējīgas ražošanas veicināšanai, ņemot vērā Itālijas ilgtspējīgas biogāzes/biometāna potenciālu un ražošanu, dabasgāzes patēriņa profilu un esošo infrastruktūru, digestāta izmantošanu un biogēnā CO_2 izmantošanu.

8. Iespēju robežās norādīt paredzamo grafiku, kādā tiks pieņemtas leģislatīvās un neleģislatīvās rīcībpolitikas un pasākumi, kuru mērķis ir transponēt un īstenot grozītās Direktīvas (ES) 2018/2001 noteikumus, jo īpaši attiecībā uz iepriekšējos punktos minētajiem pasākumiem.

9. Izklāstīt pilnīgas rīcībpolitikas un pasākumus ar mērķi sasniegt nacionālo energoefektivitātes devumu un jo īpaši to, kā tiks īstenots princips "energoefektivitāte pirmajā vietā". Norādīt rūpīgi izstrādātas energoefektivitātes finansēšanas programmas un atbalsta shēmas, kas spēj mobilizēt privātās investīcijas un papildu līdzfinansējumu. Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2023/1791 25. panta 1. punktu noteikt pasākumus ar mērķi īstenot augstas efektivitātes koģenerācijas vai efektīvas centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūras attīstības potenciālu, izmantojot atlikumsiltumu un atjaunīgos enerģijas avotus, citastarp rūpniecības nozarē, kas apzināti, veicot visaptverošu novērtējumu.

10. Atjaunināt ieceru vērienu nolūkā līdz 2050. gadam nodrošināt ļoti energoefektīvu un dekarbonizētu nacionālo ēku fondu un esošās ēkas pārveidot par bezemisiju ēkām, ieskaitot starpposma atskaites punktus 2030. un 2040. gadam un šo atskaites punktu salīdzinājumu ar jaunāko ilgtermiņa renovācijas stratēģiju. Iekļaut papildu informāciju par saistītajiem pasākumiem ēku sektorā, t. sk. finansējumu, izmaksas un to ietekmi uz enerģijas ietaupījumu.

11. Stiprināt energosistēmas noturību, nosakot skaidrus mērķus un pasākumus, ar kuriem risina ierobežotu vai traucētu piegādi, un jo īpaši nosakot mērķi enerģijas uzkrāšanas izvēršanai un paredzot rīcībpolitikas un pasākumus, ar ko energosistēmā integrē klimatadaptācijas imperatīvu. Novērtēt naftas infrastruktūras (rafinētavu, naftas krājumu) piemērotību gaidāmajam naftas pieprasījuma samazinājumam un pārejai uz mazoglekļa alternatīvām.

12. Noteikt skaidrus mērķrādītājus nolūkā uzlabot elektroenerģijas starpsavienojumu jaudu un noteikt skaidru grafiku saistīto projektu īstenošanai. Nospraust skaidrus mērķus un mērķrādītājus attiecībā uz pieprasījumreakciju nolūkā uzlabot sistēmas elastību, ņemot vērā elastības vajadzību novērtējumu, un aprakstīt to, kā plānots veicināt energosistēmas integrāciju saskaņā ar grozītās Direktīvas (ES) 2018/2001 20.a pantu. Palielināt konkurenci un patērētāju iespējas mazumtirgū.

13. Turpināt izstrādāt pieeju enerģētiskās nabadzības problēmas risināšanai, iekļaujot pašlaik skarto mājsaimniecību situācijas novērtējumu un norādot konkrētu izmērāmu samazināšanas mērķrādītāju, kā noteikts Regulā (ES) 2018/1999, un ņemot vērā Ieteikumu (ES) 2023/2407. Sniegt sīkāku informāciju par 2021. gadā izveidotās nacionālās enerģētiskās nabadzības observatorijas lomu.

14. Sīkāk precizēt nacionālos mērķus pētniecības, inovācijas un konkurētspējas jomā saistībā ar tīro tehnoloģiju apguvi, izstrādājot plānu 2030. un 2050. gadam ar mērķi atbalstīt rūpniecības dekarbonizāciju un veicināt uzņēmumu pārkārtošanos uz neto nulles emisiju un aprites ekonomiku. Norādīt rīcībpolitikas un pasākumus, kas veicina neto nulles emisiju projektu izstrādi, arī tādu, kad ir relevanti energoietilpīgām industrijām. Aprakstīt paredzamu un vienkāršotu regulatīvo satvaru atļauju piešķiršanas procedūrām un to, kā vajadzības gadījumā tiks vienkāršota piekļuve valsts finansējumam. Norādīt detalizētas rīcībpolitikas un pasākumus ar tīru enerģiju saistītu prasmju veidošanai un atvērtas tirdzniecības veicināšanai nolūkā nodrošināt noturīgas un ilgtspējīgas svarīgu neto nulles emisiju komponentu un iekārtu piegādes ķēdes.

15. Norādīt reformas un pasākumus, kuru mērķis ir mobilizēt privātās investīcijas, kas vajadzīgas enerģētikas un klimata mērķrādītāju sasniegšanai. Uzlabot un paplašināt investīciju vajadzību analīzi, iekļaujot visaptverošu un konsekventu pārskatu par publisko un privāto investīciju vajadzībām agregēti un pa nozarēm. Lejupēju visas ekonomikas mēroga pieeju papildināt ar augšupēju konkrētu projektu novērtējumu, ņemot vērā piecas enerģētikas savienības dimensijas. Norādīt kopējo investīciju vajadzību sadalījumu, papildus sniedzot informāciju par mobilizējamajiem valsts, reģionālajiem un ES finansējuma avotiem, kā arī privātajiem finansējuma avotiem. Pievienot īsu aprakstu par to, kāda veida finansiālā atbalsta shēmas ir izvēlētas, lai īstenotu rīcībpolitikas un pasākumus, ko finansē no publiskā sektora budžeta, un par apvienoto finanšu instrumentu izmantošanu, izmantojot dotācijas, aizdevumus, tehnisko palīdzību un valsts garantijas, citastarp valsts attīstību veicinošo banku lomu attiecīgajās shēmās un/vai to, kā tiek mobilizēts privātais finansējums. Apsvērt iespēju kā finansējuma avotu izmantot izmakslietderīgus iedales apjomu pārskaitījumus uz citām dalībvalstīm saskaņā ar KCR. Rūpīgi novērtēt plānoto rīcībpolitiku un pasākumu makroekonomisko ietekmi.

16. Norādīt, kā atjaunināt̄ajā plānā iekļautās rīcībpolitikas un pasākumi ir saderīgi ar Itālijas nacionālo atveseļošanas un noturības plānu un *RePowerEU* nodaļu.

17. Paskaidrot, līdz kuram datumam Itālija plāno pakāpeniski atcelt fosilā kurināmā subsīdijas. Detalizēti paskaidrot, kā Itālija plāno pakāpeniski izbeigt cietā fosilā kurināmā izmantošanu elektroenerģijas ražošanai, konkretizējot attiecīgās saistības un pasākumus.

18. Sniegt detalizētāku informāciju par klimatiskās pārkārtošanās un enerģētikas pārkārtošanas ietekmi uz sociālo jomu, nodarbinātību un prasmēm vai par jebkādu citu distributīvo ietekmi, kā arī par plānotajiem mērķiem, rīcībpolitikām un pasākumiem taisnīgas pārkārtošanās atbalstam. Norādīt atbalsta veidu, iniciatīvu ietekmi, mērķgrupas un piešķirtos resursus, ņemot vērā Padomes Ieteikumu par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti ([22]). Nodrošināt saskaņotību starp taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajos plānos norādīto grafiku, kādā tiks pakāpeniski izbeigta ogļu izmantošana, un galīgo atjaunināto NEKP, īpašu uzmanību pievēršot *Sulcis Iglesiente* reģionam (Sardīnija). Iespēju robežās iekļaut vairāk elementu, lai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/955 ([23]) nodrošinātu pienācīgu analītisko pamatu nākotnes sociālā klimata plāna sagatavošanai, citastarp norādes par to, kā novērtēt ar emisiju tirdzniecības sistēmu saistītās problēmas un sociālo ietekmi uz visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem attiecībā uz kurināmā sadedzināšanu ēku un autotransporta sektorā un citos sektoros, kā arī noteikt iespējamos atbalsta saņēmējus un attiecīgo politikas sistēmu. Paskaidrot, kā NEKP noteiktais rīcībpolitikas satvars veicinās Itālijas sociālā klimata plāna sagatavošanu un kā tiks nodrošināta saskaņotība starp šiem abiem plāniem.

19. Sniegt skaidru un detalizētāku pārskatu par to, kā apspriešanās process nodrošināja visu relevanto iestāžu, iedzīvotāju un ieinteresēto personu, arī sociālo partneru, līdzdalību atjauninātā plāna projekta un galīgās versijas sagatavošanā, citastarp informāciju par dažādo apspriežu grafiku un ilgumu. Sniegt dažādu aktoru pausto viedokļu kopsavilkumu un kopsavilkumu par to, kā apspriešanās laikā uzklausītie viedokļi integrēti plānā.

([22]) Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti (OV C 243, 27.6.2022., 35. lpp.).

([23]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/955 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060 (OV L 130, 16.5.2023., 1. lpp.).

20. Pastiprināt reģionālo sadarbību ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm un Augsta līmeņa grupā Centrāleiropas un Dienvidaustrumeiropas enerģētiskās savienotības jautājumos, citastarp starpsavienojumu, atjaunīgās enerģijas, energoefektivitātes un iekšējā tirgus jautājumos, ņemot vērā kopīgās problēmas un mērķus. Aprakstīt, kā Itālija plāno līdz 2025. gadam izveidot satvaru sadarbībai ar citām dalībvalstīm saskaņā ar grozītās Direktīvas (ES) 2018/2001 9. pantu. Turpināt centienus parakstīt četrus atlikušos divpusējos solidaritātes nolīgumus par gāzes piegādes drošību ar kaimiņvalstīm (Austriju, Vāciju, Grieķiju un Horvātiju).

ATTIECĪBĀ UZ NACIONĀLO PASĀKUMU SADERĪBU AR KLIMATNEITRALITĀTES MĒRĶI UN PIEMĒROTĪBU PROGRESA PANĀKŠANAI ATTIECĪBĀ UZ PIELĀGOŠANOS SASKAŅĀ AR REGULU (ES) 2021/1119

1. Pastiprināt klimata pārmaiņu mazināšanas centienus, panākot faktisku progresu esošajās un plānotajās rīcībpolitikās, un apsvērt papildu steidzamus pasākumus, lai paredzamo siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu un prognozes saskaņotu ar klimatneitralitātes mērķi. Jo īpaši būtu jācenšas dekarbonizēt enerģijas ražošanu.

2. Atjaunināt nacionālo ilgtermiņa stratēģiju un paaugstināt tās vērienīgumu un kvalitāti, citastarp pamatojot Itālijas emisiju samazināšanas un piesaistījumu palielināšanas mērķrādītājus atsevišķās nozarēs ar ticamām rīcībpolitikām un pasākumiem.

3. Atjaunināt nacionālo pielāgošanās stratēģiju, lai ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie apsvērumi tiktu integrēti galvenajās neaizsargātajās nozarēs un lai tiktu novērsti trūkumi un šķēršļi pielāgošanās procesā. Nodrošināt, ka pielāgošanās prioritātes, stratēģijas, rīcībpolitikas, plāni un centieni ir samērojami ar prognozēto nākotnes klimatisko neaizsargātību un riskiem, balstoties uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem datiem un pieejamajiem klimata prognozēšanas un agrīnās brīdināšanas rīkiem. Nodrošināt progresu pielāgošanās pasākumu īstenošanā. Nodrošināt sistemātisku un regulāru pielāgošanās rīcībpolitiku uzraudzību un izvērtēšanu, kā arī rezultātu atspoguļošanu gaidāmajā rīcībpolitiku pārskatīšanā un īstenošanā.

4. Uzlabot koordināciju starp dažādiem pārvaldības līmeņiem (valsts/reģionālo/vietējo), lai saskaņotu plānošanas instrumentus un palīdzētu koordinēt intervences pasākumus, kuru mērķis ir sistēmiska pārveide. Palielināt informētību par esošo neaizsargātību un riskiem, kā arī par esošajiem variantiem. Mācīties no uzraudzības un izvērtēšanas rezultātiem, iespēcināt pārvaldības struktūras, dot iespēju rīkoties vietējā līmenī un veicināt elastību, kas ļauj pielāgoties mainīgiem apstākļiem. Iesaistīt sociālos partnerus un privātā sektora ieinteresētās personas rīcībpolitiku izstrādē, īstenošanā un investīcijās. Dokumentēt attiecīgās apspriešanās procesus un iznākumus.

5. Veicināt dabā balstītus risinājumus un ekosistēmās balstītu pielāgošanos nacionālajās stratēģijās, rīcībpolitikās un plānos un nodrošināt investīcijas to ieviešanai.

Briselē, 2023. gada 18. decembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Kadri SIMSON